

HUKUK ANTROPOLOJİSİ

KABİLE, KADI, YARGIÇ

FERNANDA PIRIE

ÇEVİREN
SEDAT ERÇİN

SERİ EDITÖRÜ
ERTUĞRUL UZUN

FERNANDA PIRIE

Oxford Üniversitesi Sosyo-Hukuk Çalışmalarında öğretim üyesi ve Sosyo-Hukuk Çalışmaları Merkezinin müdürüdür. Londra Barosundaki kariyerinden sonra antropoloji eğitimi aldı ve on yıldan fazla bir süre boyunca Tibet platosundaki saha çalışmalarını yürüttü. Çatışma çözümü, toplumsal düzen ve kabile-devlet ilişkileri üzerine odaklanmış; şiddet, çatışma, düzen ve düzensizlik konusunda yayınlar ortaya koymuştur. Son zamanlarda, Tibet platosunda yasacılığın doğası üzerine çalışmalar yürütmektedir. Hukuk, tarih, antropoloji, klasikler ve oryantalizm alanlarından akademisyenleri dünyanın dört bir yanından yasacı metin, uygulama ve düşünce örneklerini karşılaştırmak üzere bir dizi seminer ve çalıştayda bir araya getiren *Oxford Legalism Project* koordinatörüdür.

Başlıca eserleri: *Peace and Conflict in Ladakh* (2006), *Conflict and Social Order in Tibet and Inner Asia* (2008, Toni Huber ile), *Legalism: Community and Justice* (2014, Judith Scheele ile), *The Rule of Laws: A 4,000-Year Quest to Order the World* (2021).

SEDAT ERÇİN

Batman doğumlu (1989). İlkokulu ve liseyi bu şehirde bitirdikten sonra İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesine girdi (2007). Aynı üniversitede yüksek lisans ve doktorasını tamamladı. İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Genel Kamu Hukuku Anabilim dalında araştırma görevlisi olarak çalıştı (2012-2016). 2021 yılından itibaren serbest avukatlık yapmaktadır. Yayımlanmış çalışmaları arasında *Hukuku Sinemada Görmek* (kitap bölümü) ve *Benjamin Cardozo'nun Yargı Sürecinin Doğası* (Muzaffer Dülger ile) isimli eserleri bulunmaktadır.

İÇİNDEKİLER

	I	
	GİRİŞ	11
	1. Toplumsal Antropoloji	12
	2. Yasacılık	27
	3. Hukuk Kuramı	30
	4. Bir Hukuk Antropolojisi	40
	2	
DÜZEN, UYUŞMAZLIK VE HUKUKİ ÇOĞULCULUK		43
1. Hukuk ve Toplumsal Düzen		43
2. Hukuki Çoğulculuk		59
3. Hukuk ve Sömürgeci Karşılaşma		69
	3	
HUKUK DÜŞÜNCESİ: ANLAM VE İKTİDAR		77
1. Hukuki Kategoriler ve Yargısal Süreçler		78
2. Bir Anlam Sistemi Olarak Hukuk		82
3. Hukuk ve İktidar		90
4. Kodlaştırılmış Yasalar		96
	4	
DÜŞÜNSEL BİR SİSTEM OLARAK HUKUK		103
1. Hindu Dünyasında Hukuk		104
2. Roma Hukuku		113
3. İslam Dünyası		128
4. Bilim Alanı Olarak Hukuk		139

5	
İDEALLER, GELENEK VE OTORİTE	142
1. Çin’de Ceza Hukuku	143
2. Antik Yunan’da Hukuk	151
3. İngiliz Common Law Sistemi	157
4. Atalar, Muhafazakârlık ve Hukuk Düşüncesi	164
6	
YASACILIK	171
1. Hukuk ve Örf Âdet	172
2. Kurallar ve Kategoriler	182
3. Hukuk Bilimi ve Çoğulculuk	195
7	
AHLAKİ DÜZEN: ARZU VE ÖYKÜNME	204
1. Kabileler, Köyler ve Ahlaki Düzen	204
2. İktibas ve Arzu	226
3. Ahlak ve İdealler	239
8	
HUKUK VE DEVLET	241
1. Devletler ve Hukuklar	242
2. Yöneticinin Üstündeki Hukuk	246
3. Devlete Karşı ve Devletin Ötesinde	259
4. Uluslararası ve Ulusaşırı Hukuklar	263
5. Hukuklar ve Yöneticiler	275
9	
SONUÇ	277
1. Hukuk ve Hukuk Antropolojisi	278
2. Yasacılık	281
3. Hukuki Düşünce: Yasa ve Hakkaniyet	284
4. Toplumsal İdealler	289
5. Yasacılık ve İdealizm	290
KAYNAKÇA	293
DİZİN	319

I

GİRİŞ

Antropoloji, hukuk çalışmalarına ne katabilir? Hangi soruları cevaplandırabilir ve hangi yönlerden hukuku aydınlatabilir?

Antropoloji, ampirik veriye dayanan bir disiplindir. Genelde uzun süreli ve odaklanmış gözlemciler tarafından, gerçek dünyada gözlemlenen malzemeye sahiptir. Antropolog; düşünceler ve fiziksel eylemler de dâhil olmak üzere toplumsal yapıları, arkaik ya da marjinal olarak düşünülebilecek her şeyi, var olan çeşitliliği ile inceler. Bu nedenle hukuki araştırma, Ortaçağ Avrupası'nın veya Tibet otlaklarının en uzak köşelerindeki bilim insanlarının çalışmalarının yanı sıra uluslararası finans düzenlemelerini ve insan hakları eylemcilerinin hukuki iddialarını da içerebilir.

Yasalar, soyut görüngülerdir; ifade ettikleri ya da simgeledikleri düşünceler, davranışı düzenleme formları kadar önemlidir. Ancak, çoğunlukla 'hukuk/yasa' olarak düşündüğümüz toplumsal formlar, basit bir kategori oluşturmaz. Hukuk, 'hukukun üstünlüğü' denilerek idealleştirilir; uluslararası ölçütler olarak görülür; demokrasi, iyi yönetim ve ulus inşası adına teşvik edilir. Peki, bu iddialardan ne anlaşılacağı ve 'hukuk'un 'üstün'lüğünün teşvik edildiği kişiler açısından ne anlam ifade edebileceği her zaman açık mıdır? Dünyanın farklı bölgelerinde hukuku tanımlamak ne anlama gelir? Hukukbilimin hukukun doğasına dair kötü şöhretli tartışmalarının işaret ettiği üzere, bu konularda sade açıklamaların bulunması zordur. Antropologlar, terimi uygun şekilde uyguladığımız ampirik görüngüleri karşılaştırmalı biçimde inceleyerek, hukuk/yasa kavramını irdeleyebilir. Kesin tanımlar

peşinde koşmadan, bunlar arasındaki bağlantıları, ortaklıkları, farklılıkları, uyumsuzlukları ve çelişkileri arayabiliriz. Felsefi olarak rafine edilmiş mükemmel bir modeli aramıyoruz: Hukuk kuramcılarının verdiğiinden daha azını vaat ediyoruz, ama beyanlarımızın daha zengin, daha ayrıntılı ve daha ince-likli olması gerektiğini düşünüyoruz.

Bu tasarı antropolojiye ne katabilir? Neden antropolog- lar hukukun doğası hakkında soru sormalıdır? Amaç, çözü- lemez tanım meselelerine cevap bulmak değildir; hukukun doğasına ilişkin birtakım sorular ortaya atmak, hukuki dü- şünceye, yapıya ve işleve odaklanan bir yaklaşım geliştir- mektir. Bu, daha geniş olan hukuk antropolojisi alanı içinde hususi bir sorgulama hattıdır. Yasacı [*legalistic*] düşünceye ilişkin sorular sormak, metinlere ilaveten usullere, felsefeye ilaveten yönetime dikkatleri çeker. Kodları, düşünceleri ve akıl yürütme biçimlerini incelemek anlamına gelir. Dünyayı düşünme ve onu örgütleme yolu olarak Yasacılığı [*legalism*] araştırmak; hukuku kurallar, kategoriler ve argümanlar bi- çiminde incelemek ve hukukun yalnızca ne yaptığını değil ne vaat ettiğini de incelemek anlamına gelir.

Bu bölümde, söz konusu tasarımın ana hatlarını çizip, ge- rek hukukla gerekse antropolojiyle ilişkilerini göstereceğim.

1. Toplumsal Antropoloji

Toplumsal antropologlar toplumsal yapıları; kurumları, davranış örüntülerini, toplumsal ilişkileri, bunlara dayanak oluşturan düşünceleri ve bunlara anlam veren sembolleri ça- lıştır. Veriler alışılmadık olduğunda, toplumsal ya da kültü- rel olarak neyin farklı olduğunu saptamak genelde daha ko- lay olur. Antropologlar da araştırmalarında genellikle farklı ya da uzak olanı aramışlardır. Bununla birlikte dikkatli bir gözlem, bizleri yaşadığımız toplumların hâllerini kavramaya yöneltebilir. Örneğin, insanın kendini bir mahkeme önün-

Önceki bölümlerde dünyanın en karmaşık hukuk geleneklerinden bazılarını inceledikten sonra bu bölümde kabile ve köy hukuku örneklerine eğileceğim. Bu, yasacılığın önemi ve çekiciliği hakkında soru sormak ve daha tanıdık örnekleri aydınlatan örüntü ve uygulamaları keşfetmek demektir. Hukuk eğer bir iktidar aracı, iktidar mücadeleleri içinde bir strateji veya bir toplumsal alanın etkin normları olarak tatmin edici bir şekilde açıklanamıyorsa, o hâlde onu nasıl anlamamız gerekiyor?

Bazı yasaların bir topluluk duygusuyla ve içeridekilerin dışarıdakilerden ayırt edilme yollarıyla bazı yasaların ise daha güçlü komşulara karşı özerklik iddialarıyla ilişkili olduğu ortaya çıkmıştır. Hukuki form hatta kuralların özü bile daha üstün yasa koyuculara veya daha gelişmiş düşünsel görüşe öykünürcesine başka bir yerden iktibas edilebilir. Bu, hukukun genelde bulaştığı iktidar ilişkilerini inkâr etmek veya görmezden gelmek değildir. Ancak, hukukun bu ilişkilerde oynadığı rol hakkında ayırt edici bir şey vardır. Bunun, hukuki form tarafından vaat veya talep edilen şeyle bağlantılı olduğunu öne sürüyorum: Hukukun idealleri ve arzuları, onu çevreleyen iktidar dinamikleri ve uygulamalarıyla birlikte incelenmelidir.

1. Kabileler, Köyler ve Ahlaki Düzen

Kabileler, görece eşitlikçi iç ilişkilere sahip olan ve liderleri devlet başkanından ziyade şeflere benzeyen müstakil

gruplar olarak ele alınabilir (Khoury ve Kostiner 1990). Merkezî yönetime sahip olmadıklarından genelde herhangi bir yasayı doğrudan uygulama araçlarına sahip değildir; ancak kabile yasalarının örnekleri vardır. Bu yasa türleri, böylece, hukukun vaat ettiği farklı düzen tasavvurlarının yanı sıra teşvik ettiği pratik düzenlemeler hakkında soru sorma fırsatı sağlar.

1.1. Doğu Tibet

Bölgedekilerin Amdo olarak adlandırdığı, Tibet platosunun kuzeydoğusundaki yeşil çayırılık alanları, etnik anlamda Tibetli, Mahayana Budizmini takip eden, koyun ve yak öküzü çobanlığı yapan kabilelere ev sahipliği yapar. 1958'den sonra Çin yönetiminin gerçekleştirdiği önemli değişikliklere kadar bu kabilelerin birçoğu, özellikle güneydoğudaki Golok bölgesinde yaşayanlar, *xhombo* yani kalıtsal yönetici ailelerin altında, kayda değer bir oranda özerkliklerini sürdürmüştür. Gevşek bir konfederasyon oluşturmakla birlikte sıklıkla birbirleriyle çatışmış, bunun yanı sıra komşularına karşı düzenli savaşlar yürütmek için birleşmişlerdir. Başka bir yerde ifade ettiğim üzere, Golok kabileleri tarihsel olarak şiddete olan eğilimleri ile bilinirler ve bu ünleri 21. yüzyılın başlarına kadar devam etmiştir (Pirie 2008). Robert Ekvall'in 20. yüzyılın başlarına ait anlatımları, bu kabileler arasındaki kan davası ve arabuluculuk örüntüsünü tasvir eder. Kabileler arası çatışma durumlarında, yüksek statüye sahip arabulucuları çağırarak gerekir. Bu kişiler genelde, tarafların daha fazla şiddet yerine tazminatı kabul etmesi için tartışma, ikna, kandırma güçlerini kullanan, onur ve kişisel çıkara başvuran başka kabilelerin şefleri, Budist *lama*'lar [rahipler] veya ünlü kâhinler olur (1964: 1140; 1968: 77-80). Burada, bir yargıcın hüküm veya ceza vermek üzere bir yasada yer alan kuralları uygulaması söz konusu değildir;

anlaşmanın arabuluculuk ve müzakere edilmiş tazminat ile sağlanması gerekir (1968: 76).

21. yüzyılın başlarında yürütülen saha çalışması esnasında, yönetim yapıları, görevlileri ve polis gücüyle çayırlikların uzak noktalarına kadar nüfuz eden Çin devletinin varlığına rağmen, kan davası ve arabuluculuk uygulamalarının Ekvall'in bahsettiği ilkelere büyük oranda benzer biçimde devam ettiğini tespit ettim. Kan davaları kızıştığında, yüksek rütbeli bir Budist *lama* veya yönetici ailelerden tanınmış bir arabulucu müdahale edip başarılı bir şekilde anlaşmaya önayak olmadıkça bu çatışma onlarca yıl devam edebilir. Tıpkı Ekvall'in anlattığı gibi, arabuluculuk süreci belirsizdir ve arabulucuların ikna güçlerine bağlıdır. Arabulucular tarafları teklif ettikleri çözümü kabul etmeleri için tehdit etmeli veya kandırmalıdır, aksi takdirde nihai bir anlaşma söz konusu olmaz (Pirie 2008). Bu, Cheyette'in (1970) erken Ortaçağ Fransası'nda, yasalara ve yasacı yargılamaya atıfta bulunmak yerine gurur ve onura başvurmakla nitelendirilen yargısal uygulamalara dair tasvirini hatırlatan bir süreçtir.

O zamanlar, hâlâ atıfta bulunulan tarihî bir kodu bulmak benim için büyük bir sürpriz oldu. Başka bir yerde ifade ettiğim üzere, bu kod bölge tarihinin bir parçası olarak yeniden basıldı (Pirie 2009).¹ Bu kodun ana bölümleri, ilk olarak kabile liderlerinin güçlerini nasıl örgütleyeceğini ve komutanlarını nasıl seçeceğini belirten, genel ve yol gösterici savaş kurallarını, daha sonra barışı sağlamak için ayrıntılı ve özel hükümleri yani ölüm ve yaralanmalardan sonra ödenecek tazminatın miktarını ve doğasını içerir. Belirttiğim gibi, bu yasaların herhangi bir zamanda gerçekten uygulandığı düşünülemez. Tazminat hükümleri, kullanışsız bir biçimde karmaşıktır ve belirlenen miktarlar şu anda verilenlerden çok daha fazlasına tekabül eder; ayrıca nadir kullanılan gü-

¹ Aşağıda, bu makaledeki tartışmayı özetliyorum.

DİZİN

A

Abel 22, 29

acı çekme olasılıkları 183

açık yaptırım araçları 13

açıklık 89, 123, 132, 277, 282

adalet 24, 28, 33, 34, 42, 45, 53, 56,

58, 83, 93, 106, 120, 124, 129,

134, 135, 142, 154, 156, 158, 166,

195, 203, 216, 217, 219, 220, 225,

228, 234, 239, 250, 263, 266, 269,

270, 276, 281, 286, 287, 289, 290,

291; ~ duygusu 83; ~ idealleri 156;

~ vaadi 42, 239, 269

adaletsizlik 196, 260, 269

âdet 68, 69, 70, 71, 72, 73, 74, 83,

126, 172, 173, 176, 177, 178, 179,

189, 192, 193, 197, 201, 211, 219,

220, 221, 226, 232, 233, 234, 235,

243, 249, 250, 251, 264, 267, 280,

281; ~ düzenlemeleri 223; ~in oto-

ritesi 163

adli idare(ler) 108, 114, 134

Aebutius 118, 119, 124

ahlak 19, 34, 46, 83, 84, 96, 126, 128,

155, 160, 175, 194, 203, 217, 219,

232, 252, 254, 255, 257, 258, 280; ~

idealleri 219; ~ta sahiçilik 184

ahlakçı tartışma formu 175

ahlaki: ~ alan 211; ~ bağılılık 28; ~

buyruk(lar) 37, 287; ~ tutarlılık

210; ~ bütüncülük 180; ~ denge

211; ~ düzen 105, 106, 221, 225,

291; ~ gerçeklik 81; ~ ikilem 107;

~ ilişki 144; ~ ilkeler 34, 49, 207;

~ normlar 146, 150; ~ otorite 133;

~ ölçütler 218, 220, 224, 225, 232;

~ seçkinlikler 138; ~ sistemler 13;

~ söylem 34; ~ topluluk 213, 218,

219, 220; ~ tutarlılık 34; ~ otorite

208; ~ sistem 139

aidiyet 165

aile(ler) 18, 48, 84, 121, 134, 207,

216, 221; ~ üyeleri 84

ailevi: ~ benzerlik 20, 21, 40; ~ iliş-

kiler 129

akıl: ~ yasaları 227; ~ yürütme 12,

28, 35, 39, 69, 94, 96, 102, 112,

113, 116, 123, 127, 132, 135, 140,

141, 148, 171, 184, 187, 196, 202,

203, 279, 280, 283, 285, 291; ~ yü-

rütme biçim(ler)i 12, 39, 96, 113,

132; ~ yürütme yöntemi 39, 112

akılcılık 122, 131; ~in evrimi 122

akrabalık ilişkisi 183

alçakgönüllülük 136

alışkanlıklar 53

âlimlik 138

Allah: ~in haklarının sınırları 132;

~in yasa yapma otoritesi 138

Allen 19, 154

alternatif: ~ ahlaki dünyalar 220; ~

ahlak 209; ~ dünyagörüşleri 244; ~

dünya tasavvurları 276; ~ düşünce

akımları 162

Amerikan Anayasası 152

ampirik: ~ araştırma 38; ~

görüngü(ler) 11, 203, 281; ~ hu-

kuk çalışmaları 60; ~ örnekler 27,

31, 34, 35, 37, 38, 89, 271, 278; ~

veri 11

anakronizm 164

analitik: ~ hukukbilimi 31, 38; ~ ka-

tegoriler 28

anayasa 37, 74, 152, 160, 162, 163,

190, 257, 258, 281

anayasal: ~ hüküm 75; ~ ilke 112

- Anglosakson sığınak uygulaması 168
anlam: ~ sistem(ler) 26, 83, 87, 97; ~
yaratma kapasitesi 83, 96
anlamli olma kapasiteleri 102
anlamlilik 13
anlati geleneği 255
Antigone 245
Antik: ~ Roma 19; ~ Yunan 15, 16,
25, 82, 101, 105, 131, 140, 142,
171, 227, 244, 246, 279
Antikite 160, 162, 164
antropolojik: ~ eleřtiri 82; ~ öyküler
226; ~ tasarı 33, 47; ~ hukuk ana-
lizi 32
arabuluculuk 22, 54, 55, 56, 58, 80,
81, 187, 205, 206, 207, 211, 216,
220, 239; ~ faaliyeti 55; ~ uygula-
maları 58, 207, 211, 220
arabulucunun otoritesi 56
araçsal: ~ davranış 68; ~ değer 97
arazi kullanımı 73
Aristoteles 37, 154, 163, 227, 249, 287
arkaik toplumlar 152
arzu(lar) 204, 262; ~ tasavvuru 262
asimetrik iktidar: ~ dinamikleri 238;
~ ilişkileri 91
askeri: ~ devlet 133; ~ fetihler 230
asosyallik 46
ařkın: ~ iktidar 49; ~ düzen formu
170; ~ hak anlayışı 252
atalar: ~ hukuku 164; ~ın iradeleri
149; ~ın kutsallığı 165
Atina anayasası 152
Auerbach 285, 286
Augustus 116
Austin, John 46, 50, 65, 202, 241
Avrupa: ~ düşünçesi 249; ~ sömürge-
ciliđi 261; ~ tarihi 199
Aydınlanma 242
aydınlanmış despotizm 242
azınlıklar 75
- B**
Babür İmparatorluğu 133
bağımsız otorite 50
bağımsızlık 121, 208
bağlayıcı: ~ mekanizmalar 51; ~ top-
lumsal kuralların varlığı 51; ~ yü-
kümlülük 51
bağlılık 13, 28, 30, 58, 131, 155,
169, 193, 221, 222, 223, 224, 225,
252, 256; ~ ilişkileri 13, 58
Baptist: ~ cemaati 13; ~ öğretisi 252
Barat kodları 209, 210
barbarlık 225
barıř 44, 166, 228, 253
barışçıl toplumsallik varsayımı 48
Barkun 45, 77, 264, 267, 269, 271
basit: ~ ikili ahlaki kararlar 174; ~
toplumlar 35
baskılanmış söylemler 62
Batı: ~ dünyası 35, 48, 113; ~ gelene-
đi 258, 278; ~ hukuk geleneği 166;
~ hukuk sistemleri 243; ~ moderni-
tesi 137
Batılı: ~ sistem 88; ~ görüngüler 29; ~
hukuk formları 73; ~ hukuk kurum-
ları 73; ~ hukuk sistemleri 81; ~ ol-
mayan toplumlar 23; ~ toplumlar 59
Batılılaşmış ülkeler 23
Beattie 260
de Beaumanoir, Philippe 177, 233
Beckmann 23, 24, 54, 60, 62, 63, 93,
122, 225, 268
bedensel: ~ uygulamalar 187; ~ zarar-
lar 221
Bédoucha 231
Behar 218, 219, 220
belge üretimi 230
von Benda-Beckmann, Franz 23, 24,
54, 60, 62, 63, 93, 122, 225, 268
Bentham'ın kodlaştırma çağrıları 201
Benton 226
Berberçilik 217, 225
Lord Bereford 251
Berger 89, 268, 271
Berman, Paul 62, 258, 264, 265, 268,
276, 289, 290
Bermuda anayasası 194
betimsel açıklama 36
bildirme kipi 184
bilgi: ~ kaynakları 207; ~ pratikleri
26; ~ türleri 89
bilim 11, 21, 23, 33, 43, 48, 54, 61,
63, 69, 74, 78, 83, 84, 90, 91, 101,

- 103, 111, 112, 113, 114, 121, 123, 128, 129, 130, 137, 139, 140, 156, 166, 201, 229, 264, 265, 270, 278, 279, 281, 284, 288
- bilimsel: ~ bilgi 95; ~ bilgi biçimi 189; ~ çalışmalar 125, 200; ~ hukuk 145; ~ ilgi 24; ~ topluluk 140; ~ yasalar 13
- bilinçli: ~ tercihler 191; ~ toplumsal düzenleme 158
- bilindik hukuk yapıları 77
- bireycilik 245
- bireyler 26, 49, 93, 245, 268
- bireysel: ~ çıkarlar 54; ~ farklılıklar 79; ~ güdüler 184; ~ haklar 49, 54; ~ hukuki kararlar 120; ~ niyetler 184; ~ sorumluluk 145; ~ tecrübeler 180; ~ yasal haklar 245
- birincil kurallar 36
- Birks 121, 122
- Bizans 213, 214, 227
- Blackstone 46
- Bloch 180, 181, 192, 234
- Bodde 144, 145, 146, 150
- Bohannan, Paul 172, 173
- Bonfield 176, 193
- Bourdieu 79, 93, 94, 95, 175, 184, 186, 189
- Bourgon 49, 145, 146, 147, 148, 149, 150
- bölge tarihi 206
- bölgesel hukuklar 178
- Bracton 158, 159, 177
- Brockman 146, 266, 267
- Budist: ~ ahlak ilkeleri 19; ~ düşünce 254; ~ imgesi 256; ~ medeniyet 208
- Budizm 205, 208, 254, 255, 274; ~ ilkeleri 254
- Butan 238
- buyruk(lar) 35, 37, 53, 115; ~ı kullanma girişimi 65
- buyurucu kurallar 109
- bürokrasi 200
- bürokratikleşme 168
- C
- Caecina 118, 119, 124, 175
- Calder 138
- Carey 153, 155, 169, 193
- cenaze ve adak ayini 218
- Cermen kodları 99, 100, 228, 244
- ceza(lar) 13, 34, 49, 50, 87, 99, 100, 106, 109, 132, 143, 144, 145, 146, 147, 148, 149, 152, 156, 171, 205, 213, 216, 220, 223, 244, 254, 255, 256, 260, 262, 263, 265, 289, 292; ~ kodları 147; ~ kuramı 156; ~ın sınıflandırılması 149; ~ yasaları 144, 145, 146, 149, 255
- cezai yasalar 235
- cezalandırmanın yokluğu 44
- Chanock 51, 69, 70, 73, 165, 226, 257
- Cheyette 179, 180, 181, 188, 191, 206, 233, 235, 261
- Chroust 194, 288
- Cicero 118, 119, 120, 123, 124, 126, 127, 175, 287
- cinayet 13, 55, 175, 186, 221; ~ mahkemeleri 175
- cinsiyet 95
- Clanchy, Michael 57, 58, 122, 147, 164, 165, 191, 239
- Clarke 79, 137, 193, 199, 200, 287, 288
- coğrafi mesafe 29
- coğrafya 42, 222
- Cohen, Esther 156, 177, 191, 229, 233, 234, 235, 250, 251
- Cohn 69, 70, 71, 94, 226
- Sir Coke, Edward 46, 152, 161, 162, 163, 165, 177
- Collier 24, 54, 91, 92
- Comaroff 22, 54, 225, 240, 257, 258, 259
- Conley 27, 79, 80, 91, 288
- Cotterrell, Roger 52, 66, 81
- Cover, Robert 86, 87, 89, 90, 190
- cömertlik 136
- Crook 114, 121, 123, 126
- Ç
- çağdaş: ~ değerler 112; ~ dünya 257; ~ geçerlilik iddiası 168; ~ hukuk çalışmaları 201; ~ ulus devletler 225
- çağrışım 50

- çatışma çözümü: ~ süreçleri 46, 52, 54;
~ü 39, 40, 43, 47, 54, 55, 57, 58,
277; ~ yöntemleri 59
çevresel huzursuzluklar 89
çevresellik eleştirisi 48
çileli sına 187
Çin: ~ geleneği 49; ~ hukuk sistemi
144; ~ hukuku 146, 150, 227; ~
kodları 144, 145; ~ kültürü 144
Çing kodu 144
çoğul: ~ hukuki düzenler 61, 63; ~
normatif düzenler 63
çoğulcu hukukbilimi 62
çoğulculuk 26, 62
- D
- Darian-Smith 24, 238
Dasser 264
Sir Davies, John 161, 163
Davis 19, 58, 104, 107, 108, 109,
110, 111, 113, 201, 254, 278
davranış: ~ formları 183; ~ idealleri
180; ~ kuralları 28, 78; ~ normları
86, 99; ~ örüntüleri 12
dayanışma 219, 221, 222
değer biçme 33
demokrasi 11, 151, 152
demokratik polis 169
denizcilik davaları 175
destek yükümlülükleri 245
devlet 13, 16, 23, 24, 28, 29, 41, 45,
54, 56, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66,
67, 68, 70, 89, 97, 107, 133, 136,
137, 163, 173, 179, 199, 200, 203,
204, 215, 217, 220, 231, 232, 238,
240, 241, 242, 244, 245, 246, 248,
251, 253, 257, 261, 265, 267, 269,
274, 275, 278, 279, 280, 288, 291,
292; ~ altı hukuki düzenler 62; ~
denetimi 230; ~ dışı düzen formları
61; ~ dışı formlar 67; ~ dışı norma-
tif düzenler 63; ~ dışı normlar 61;
~ erki 133, 245; ~ hukuk sistemleri
136; ~ hukuku 24, 28, 29, 54, 61,
199, 217, 241, 245, 246, 253, 265,
279; ~ hukuku modeli 28; ~ hukuku
paradigması 29; ~in hukuk sistemi
13; ~in hukuku 129; ~in oluşum
süreci 65; ~in varlığı 144; ~in yasa-
ları 253; ~mahkemeleri 23; ~ şiddeti
107
devletsiz toplumlar 44, 58, 64
devrim 152
dışsal otorite 55
Diamond, Stanley 173, 215, 243
dil: ~ felsefesi 32; ~ in kuralları 20; ~
kuramı 186; ~ oyunları 32
dilbilim 130
dilsel: ~ kavram 31; ~ kullanım 53;
~ topluluk 36; ~ yorum kuramları
185
din 19, 29, 83, 84, 112, 131, 133,
139, 142, 171, 179, 216, 217, 223,
229, 277, 281, 284, 287, 290; ~ öz-
gürlüğü 112
dindarlık 132
dinî: ~ bayramlar 86; ~ bayramların
kutsallığı 86; ~ bağlılık 28; ~ düzeni
290; ~ değerler dizisi 220; ~ etkin-
likler 218; ~ görevler 221, 223; ~
ideal 166; ~ ilişkiler 129; ~ kanon-
lar 215; ~ kurumlar 112; ~ liderler
212; ~ meşruiyet 136; ~ normlar
138; ~ ritüeller 126; ~ sapkınların
eylemleri 108; ~ topluluklar 213; ~
yükümlülükler 108
direnme modelleri 231
diyalektik: ~ tartışma 115; ~ yöntem-
leri 120
doğa 82, 183, 253
doğal: ~ afet 108; ~ hukuk 242, 250,
258, 280, 289
doğru yasa 212
dolandırıcılık 221
Donovan 23, 290
dostluk 209
Drakon düzenlemeleri 151
Dresch, Paul 13, 14, 15, 17, 28, 101,
142, 172, 195, 197, 209, 211, 224,
244, 260, 281, 282
Durkheim 51, 52
duygular 285
düello 187
düklük 234
dürüstlük 49, 260

düşünce: ~ akımları 169; ~ biçimi 39, 41, 66; ~ sistem(ler)i 81, 93, 141
 düşünme: ~ biçim(ler)i 41, 85, 182; ~ tarzı 179
 düşünsel: ~ sistem 19; ~ faaliyetler 83; ~ güvenilmezlik 66; ~ otorite 236; ~ sistem 47, 199; ~ tarih 169
 düzen 28, 29, 44, 46, 48, 50, 51, 53, 56, 57, 59, 60, 61, 64, 68, 76, 98, 100, 101, 102, 105, 118, 142, 153, 166, 170, 180, 203, 205, 207, 211, 213, 221, 230, 237, 239, 243, 246, 260, 263, 283, 290, 291; ~in ahlaki gücü 261; ~in korunması 43; ~i tesis etme yöntemleri 52; ~ tasavvurları 205
 düzenli: ~ toplum 43; ~ hiyerarşi 203
 düzensizlik 44
 Dworkin , Ronald 32, 33, 252

E

ebeveyn 146
 edebî: ~ performans biçimi 135; ~ deneyim 138; ~ şablonlar 106; ~ yöntemler 140
 Edward Aziz 162, 163, 164, 165; ~in imgesi 164
 egemen: ~ hukuk düzeni 16; ~in buyrukları 46, 202, 248
 egemenlik 29, 181, 218, 240, 257, 258, 260
 Ekber Şah 133
 ekoloji 232
 ekonomik: ~ şartlar 14; ~ yaptırım 51
 Ekvall 187, 205, 206
 el koyma türleri 159
 emperyal: ~ güçler 197, 261; ~ hukukilik 25; ~ hukuklar 289; ~ otorite 143; ~ saygınlık eylemi 247
 emperyalizm 24, 226, 228
 emretme unsuru 65
 epistemolojik anlam kategorileri 95
 erkeklerin erginliğe kabul kültü 48
 erken: ~ modern dönemler 161; ~ Ortaçağ 17, 176, 228
 Ermeni yasaları 212
 Eshilos 154
 eski diller 16

eşitlik 45, 142, 154, 209, 245, 253; ~ ilişkileri 55
 eşitlikçi iç ilişkiler 204
 eşya malikliği 185
 etkili toplumsal normlar ağı 59
 etkin: ~ kapanma 87; ~ normlar 204
 etnik şiddet 14
 etnisite 95
 etnografik: ~ çalışmalar 23, 59; ~ öyküler 207; ~ yöntem(ler) 15, 26, 43
 Euripides 153, 154, 246
 Evans-Pritchard 13, 18, 45, 55, 56
 evlilik 28, 97, 99, 105, 108, 128, 136, 137, 148, 174, 179, 216, 246; ~ dışı cinsel ilişki 128; ~ kuralları 108; ~ sözleşmeleri 97
 evrensel: ~ olgu 63; ~ kurallar 189
 evrenselleşme yeteneği 94
 evrenselleştirici: ~ iddialar 242; ~ tutum 93; ~ yorum yapma olanağı 189
 evrenselleştirme 188
 evrensellik 162, 231, 262, 269, 272
 eylem: ~ formları 86; ~ imkânları 86
 ezoterik dinî risaleler 30

F

Fallers, Lloyd 70, 174, 175, 185, 189
 felsefe 12, 30, 247
 feodal: ~ bağlar 147; ~ lordluk 58; ~ mahkeme(ler) 157, 192; ~ sistem 181; ~ yasalar 235
 Kral III. Ferdinand 177
 fermanlar 126
 fetva 131, 134, 135, 136; ~ şov 136
 fıkıh 137
 fikrî: ~ mülkiyet 82, 259, 272; ~ mülkiyet mücadeleleri 259
 finans 11, 270, 271
 Finley 151, 152, 157, 164, 165, 166, 167
 Finnis 18, 32, 33, 36, 37, 183, 243, 251, 252
 Fitzpatrick 225, 240, 242, 243, 244, 245
 fiziksel: ~ cezalandırma ihtiyacı 254; ~ eylemler 11; ~ varoluşlar 48
 fonetik kurallar sistemi 190
 form 39, 81, 84, 95, 101, 102, 123,

- 192, 204, 220, 231, 235, 239, 262, 263, 277, 280, 282, 290
formalizm 123, 194, 203, 268, 271
Fortescue İngiliz yasaları 161
Foucault 88, 89
Fox 240, 245, 246
Frank: ~ kralları yasaları 250; ~ yasaları 229
Franklin 213, 214, 215
II. Frederick 57, 177, 233
Frier, Bruce 114, 115, 116, 117, 118, 119, 120, 121, 122, 123, 124, 125, 168, 175, 193, 196, 287
Fritz 249
Fuller, Chris 18, 63, 64, 81, 93, 112, 113, 190
- G
Gaius 123, 126, 247
Galligan, Denis 30, 33, 36, 38, 60, 63, 89, 172
Gampo, Songtsan 208, 255, 256
gayriresmî: ~ hukuki düzenler 61; ~ hukuk usulleri 47; ~ normatif düzen örüntüleri 60; ~ normlar 60, 67, 68
gayrişahsi: ~ hukuk dili 185; ~ otorite 111
gayrişahsilik 79
geç: ~ Cumhuriyet dönemi 116, 117; ~ imparatorluk dönemi 196; ~ Roma Cumhuriyeti dönemi 196
geçim kaynakları 108
Geertz 71, 72, 82, 83, 84, 85, 86, 87, 89, 92, 93, 95, 173, 176, 248, 249
gelenek(ler) 43, 46, 49, 52, 57, 78, 106, 111, 135, 142, 143, 155, 156, 163, 164, 166, 167, 168, 169, 170, 180, 190, 192, 198, 208, 218, 220, 224, 235, 289; ~in kutsallığı 220; ~in otoritesi 207
geleneksel: ~ düzen 173; ~ hukuk 61, 165; ~ hukukbilim 61; ~ hukuk sistemi 35; ~ kurallar bütünü 72; ~ metin yorumlama yöntemleri 112; ~ müftü 136; ~ sistemler 73; ~ sorunlar 72
gelenekselci örf âdet hukuku 73
gelenekselcilik ideolojisi 73, 165
gelişmiş yükümlülük sistemi 44
genel toplumsal normlar 172
geniş aile 128
gerçek: ~ felsefe 247; ~ yasalar 36, 182
geri kalmışlık 13
Glanvill 158, 159, 177
Gleave 131, 137, 138
Glenn 169
Gluckman, Max 53, 54
Goodale 24, 25, 93, 271, 272, 273
Goody 188, 189
göç 108
göçmen bilgisi 165
göksel krallık 229
gökyüzü ilkeleri 150
görece eşitlikçi toplumlar 44
görgü kuralları 95
görüngü(ler): ~ 20, 21, 28, 29, 31, 32, 40, 267, 277, 281, 285, 286; ~ dizisi 21, 35; ~ kategorileri 26; ~ sınıfı 277
Graeber 101, 245, 263
Greenberg 162, 163, 164
Greenhouse 26, 54, 55, 252, 253
Griffiths, John 52, 60, 61, 68
gruplar arası ilişkiler 47
Gulliver 54, 187
gündelik: ~ ahlaki sistem 175; ~ dil 186, 277; ~ hayat 203; ~ hayatın teolojisi 110; ~ adalet duygusu 93; ~ davranış 71; ~ dil 31, 32, 38, 64, 67, 89; ~ dil anlayışı 36; ~ dil felsefesi 32; ~ dil kavramının doğası 64; ~ eylemler 110; ~ hayat 139; ~ siyasi 119, 127; ~ toplumsal yaşam 119, 127; ~ uyumsuzluk söylemi 79; ~ yaşam 104, 109, 111, 113, 128, 140, 141, 142, 165; ~ yaşam faaliyetleri 104, 113, 140; ~ yaşamın teolojisi 127
güven: ~e dayalı ilişkiler 78; ~ ilişkileri 75
güvenlik 58, 71, 122
güvensizlik 42, 58
- H
Hadrianus 117
hak(lar) 18, 24, 33, 49, 51, 53, 54, 79, 83, 118, 135, 146, 152, 158,

- 159, 164, 218, 241, 249, 252, 266, 267, 269, 272, 274, 290
- hakikat 26, 113, 187, 273, 291; ~ formu 26
- hakiki hukuk 252
- hâkimiyet 107, 240, 261, 263
- hakkaniyet 53, 123, 124, 126, 130, 135, 136, 160, 166, 193, 225, 262, 274, 280, 281, 283, 286, 287, 289, 290, 291, 292
- haksız: ~ fiil 77, 87, 210, 245, 284; ~ fiil sorumluluğu 77
- halifelik 132
- halk: ~ egemenliği 250; ~ın iradesi 177
- Hallaq 129, 131, 133, 137, 138
- hareketli sınıflandırma sistemi 174
- Harrison, Simon 48
- Hart 18, 31, 32, 34, 35, 36, 46, 50, 65, 97, 156, 174, 182, 184, 202, 264, 278, 282
- hegemonik: ~ iktidar 93; ~ ulus ötesi çabalar 226; ~ yaklaşımlar 95
- hegemonya 91, 263, 269, 279; ~nın dayatılması 91
- II. Henry 58, 157, 168; ~nin reformları 58
- hermenötik: ~ kuram 111; ~ yaklaşımlar 95; ~ yetenekler 130; ~ yöntem 136
- Hristiyan: ~ dünya 30; ~ kanonları 239; ~ ruhçuluğu 166, 170
- Hristiyanlık 229
- hırsızlık 152, 221, 260
- hısumluk 45, 48, 99, 146, 174, 245, 261, 276
- himaye 209, 210, 211, 245
- Hindu: ~ dünyası 30, 130, 253; ~ düşüncesi 19, 110, 248; ~ geleneği 109; ~ hukuk düşüncesi 112; ~ hukuk geleneği 104; ~ hukuku 66, 104, 105, 107, 109, 110, 111, 112, 113, 168, 201, 227, 248
- hiyerarşi 48, 144, 214, 281
- hiyerarşik evren 49
- Hobbes 44, 45, 46, 48, 144, 169, 241, 251
- Hodgson 133
- Homerik üslup 285
- Honoré 35, 182, 183, 196, 202
- Hölkeskamp 154, 155
- hukuk: ~ ağı imgesi 145; ~ âlimlerinin otoritesi 132; ~ bulma sanatı 116; ~ dili 26, 27, 78, 89, 91, 96, 232, 279; ~ dili çalışmaları 26; ~ dilinin formalizmi 270; ~ düşüncesi 30, 31, 82, 128, 139, 154, 169, 185, 253, 258, 268; ~ düzen(ler)i 16, 61, 91, 92; ~ felsefesi 30, 32; ~ formları 62, 73, 103, 239; ~ gelenek(ler)i 71, 143, 166, 167, 169, 170, 280; ~ iktibası 29, 238; ~ kural(lar)ı 17, 22, 38, 39, 82, 86, 98, 122, 128, 172, 183, 198, 288; ~ kuralı statüsü 98; ~ kuramı 30, 36, 39, 41, 46, 107, 170; ~ kurumları 79, 83, 181; ~ kültürü 93; ~ metinleri 30, 71; ~ özneleri 270; ~ savaşları 259; ~ sistemi 16, 35, 36, 43, 44, 74, 83, 103, 106, 109, 120, 128, 134, 138, 144, 146, 150, 155, 175, 199; ~ sisteminin merkezileşmesi 168; ~ sistemleri 30, 31, 41, 70, 83, 88, 92, 101, 102, 157, 227, 237, 243; ~ sosyolojisi 52; ~ söylemi 95; ~ tanımı 51; ~ tarihi 16, 29, 164, 214, 246, 276, 286; ~ türleri tipolojisi 68; ~u anlama ve kullanma biçimleri 15; ~un ahlakî değerleri 239; ~un anlam verme yolları 85; ~un bilimsel ve düşünsel doğası 41; ~un çeşitliliği 93; ~un dili 259; ~un doğası 11, 12, 15, 20, 30, 31, 32, 36, 66, 63, 67, 68, 69, 74, 85, 89, 97, 151, 168, 268, 277; ~un etnografik ve uluslararası formları 77; ~un evrensel değerleri 262; ~un felsefi temelleri 34; ~un fetişleştirilmesi 257; ~un formalizmi 269; ~un gelişimi 122; ~un genelliği 282, 290; ~un idaresi 106; ~un idealleri 204; ~un imgesel gücü 86; ~un işlevi 50, 76, 97; ~un işlevsel modelleri 48; ~un katılığı 193; ~ un kültürü 22; ~un meşrulaştırıcı gücü 240; ~un otoritesi 90, 116, 141, 143, 201; ~un özerkliği 120; ~un özü 31,

- 51, 140; ~un rolü 50; ~un ruhu 233;
~un sınırı 16; ~un toplumsal işlevleri 46; ~un üstünlüğü 11, 16, 146, 225, 238, 257, 263, 271, 276, 292;
~ yazını 123; ~ yokluğu 56
hukukbilim 11, 30, 31, 51, 61, 68, 70, 107, 109, 123, 125, 128, 131, 132, 133, 137, 140, 155, 182, 188, 189, 196, 239, 247, 256, 259, 281, 283, 288
hukukçu cemaat 77
hukukdışı argümanlar 175
hukuki: ~ akıl yürütme 110, 113, 148, 184, 196, 279, 283; ~ akıl yürütme biçimleri 113; ~ akıl yürütmenin doğası 94; ~ bilgi 94, 193; ~ bilinç 15; ~ varlık 139; ~ çoğulculuk 23, 24, 35, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 76, 199, 201, 268, 269, 279; ~ çoğulculuk kültürü 201; ~ değişimin doğası 131; ~ değişim örüntüsü 169; ~ duyarlılık 83; ~ düsturlar 130; ~ düşünce 12, 40, 108, 114, 132, 196, 218, 287; ~ düzen(ler) 61, 62, 213; ~ emperyalizm 226, 228, 238; ~ faaliyet alanları 29; ~ form 29, 84, 97, 204, 220, 241, 265, 290; ~ formalizm 270; ~ formlar hazinesi 234; ~ gelenek(ler) 113, 167, 192, 227, 269; ~ görüngüler 29; ~ güç 243; ~ güvenlik 122; ~ hakikat 26; ~ hassasiyet biçimi 71; ~ iktibas 235, 236; ~ ilişkiler 135; ~ ilkeler 150, 166; ~ karmaşıklık 171; ~ kategoriler 27, 77, 82; ~ kesinlik 75, 122; ~ kısıtlamalar 82; ~ kural(lar) 27, 104, 123, 222; ~ kurgular 130; ~ kurumlar 21, 168, 235; ~ liberalizm 124; ~ merkeziyetçilik 61; ~ normlar 149; ~ norm türleri 86; ~ otorite 34, 199, 201; ~ özne 244; ~ saygınlık 236; ~ söylem 34, 79; ~ söylemsel temsil 89; ~ teknoloji 29; ~ topluluklar 211; ~ usul 110; ~ uygulama 32, 191, 233; ~ uyumsuzluklar 114; ~ uzmanlaşma 155; ~ yapı(lar) 21, 26; ~ yazım faaliyeti 192; ~ yorumlama yetenekleri 136
hususî toplumlara 19
Huxley 72, 99, 100, 227
hüküm 57, 74, 75, 88, 93, 99, 158, 159, 186, 205, 243, 286, 291
hükümet: ~ dışı örgütler 259; ~ otoritesi 179; ~ kurma formu 93
Hyams 234, 235
I
Ibbetson 126, 177, 178, 179, 193, 198, 243
ırk 179
İ
iç: ~ düzenleme 220, 223; ~ hukuk 264, 267; ~ savaş 218
içkin adalet 124
içsel hukuk mantığı 116
idari düzen 211
ideal: ~ tip 37, 38; ~ unsurlar 29
idealist düşünce tarzları 276
idealizm 42, 170, 276, 289, 290
ideoloji(ler) 57, 65, 83, 84, 91, 149, 258
ideolojik: ~ gerekçeleştirme 276; ~ meşruiyet 65; ~ üstünlük 190
ihtilafî toplumsal ilişki 47
ikamet yükümlülükleri 211
İkinci Dünya Savaşı 257
iktidar 24, 25, 26, 27, 34, 75, 77, 78, 91, 92, 93, 94, 95, 96, 97, 101, 102, 103, 137, 181, 187, 204, 231, 238, 239, 240, 241, 242, 248, 249, 253, 258, 261, 263, 275, 276, 277, 279, 291, 292; ~a direnme aracı 25, 279; ~da olma arzusu 65; ~ dinamikleri 204, 238; ~ hiyerarşileri 95; ~ı meşrulaştırma yolları 276; ~ın bilinçli iradesi 49; ~ ilişkileri 24, 91, 277; ~ kullanımı 94
iletişim 87, 93, 220
imge inşası 229
imgelem 93
imparatorluk yasaları 150
imtiyaz 91, 104, 127, 142, 215, 266
inançlar 52
İncil 166, 170, 229, 252; ~ teolojisi 166, 170

İngiliz: ~ anayasal krizi 152; ~ hukukbilimi geleneği 51; ~ hukuku 19, 29, 57, 71, 77, 88, 161; ~ hukuku derlemesi 57; ~ Reformasyonu dönemi 163

İngiltere yasaları 177

insan: ~ akli 137, 169; ~ davranışı 13, 49, 129, 174, 243; ~ davranışını düzenleme otoritesi 243; ~ deneyimi 113; ~ eylemlerinin sınıflandırılması 145; ~ grupları 67; ~ hafızası 219; ~ hakları 11, 25, 33, 42, 94, 142, 195, 241, 257, 258, 259, 265, 272, 273, 274, 275, 289, 292; ~ın davranış ilkeleri 104; ~ın doğası 46; ~ toplumu 160; ~ yaşamının biçimleri 14

insani: ~ düşünsel süreç 128; ~ duygular 218; ~ merak 226

insanlık 128, 287

intikam: ~ eylemi 13; ~ ilkeleri 208

intizam tasavvuru 283

irade 261

İslam 29, 30, 38, 41, 66, 69, 71, 81, 83, 88, 103, 128, 129, 130, 132, 133, 136, 137, 138, 139, 140, 141, 142, 143, 148, 150, 156, 184, 186, 190, 196, 197, 199, 200, 212, 217, 223, 225, 227, 230, 231, 244, 279, 280, 281, 283, 287; ~ dünyası 29, 30, 156; ~ dünyasının tarihi 133; ~ hukuku 69, 88, 128, 129, 130, 132, 133, 137, 138, 139, 140, 141, 186, 212; ~ hukukunun evrenselleştirici doğası 230; ~ şeriatı 197, 244

İslami: ~ adalet geleneği 129; ~ hukukbilimi 128, 132, 137; ~ hukuk düzeni 138; ~ hukuk kategorileri 231; ~ toplumsal düzen 133; ~ toplumsal tasavvur 131; ~ yönetimler 129

iş sözleşmeleri 97

iyi yönetim 11, 264

J

I. James 161

James, Wendy 19

Jansen 34, 202, 264, 267, 268

Jean-Klein 94, 273

Jefferson 165

Jolowicz 114, 116, 123

Just, Peter 19, 95, 166

Justinianus 44, 71, 72, 94, 113, 115, 117, 127, 159, 176, 177, 180, 188, 197, 201, 232, 234, 243, 247, 258

K

kabile 13, 17, 42, 51, 73, 165, 166, 204, 205, 206, 207, 208, 209, 210, 211, 212, 215, 216, 217, 220, 224, 225, 229, 237, 239, 277, 280, 282, 284, 290; ~ dayanışması idealleri 207; ~ ilişkileri 208; ~ kimlikleri 211; ~ kodları 216; ~ kuralları 212, 215; ~ arası çatışma 205; ~ statüsü 210; ~ toplumları 207, 208, 225; ~ yasaları 205; ~ yaşamı 51; ~ kodları 217, 219

kadim: ~ ahlaki gelenekler 147, 148; ~ anayasa 160, 163; ~ bilgelik 190; ~ Çin hukuk geleneği 143; ~ gelenek 46; ~ Hindu metinleri 19; ~ İslam hukuku 38; ~ metinler 110, 112, 150; ~ örfler 170; ~ yasa kodu 41, 100; ~ yasa koyucuların otoritesi 156

kalıcı bilişsel açıklık 66

kalıtsal hak 249

kamu 17, 139, 222, 264, 270

kamulaştırma 159

kamuoyu 160

kamusal: ~ alan 216; ~ taahhüt 58; ~ eylemler 271; ~ görgü kuralları 85; ~ ifadeler 224; ~ müzakere 115; ~ performans 233; ~ projeler 218; ~ süreçler 47

kan: ~ davası 37, 44, 45, 56, 205, 206, 211; ~ parası 13

kandırma güçleri 205

Kangxi 149, 287

kanonik hükümler 212

Kantor 16, 126, 156, 196, 197, 215

kanun hükmü 34

kapitalist değişim 73

karar dili 83

kararnameler 162

kardeşlik antlaşmaları 210

karmaşık: ~ toplum 172; ~ hukuk ge-

- lenekleri 204; ~ ilişkiler 55; ~ maddi hukuk kuralları 97
karşılaştırmalı tarihsel bakış 29
karşılıklı: ~ ilişkiler 183; ~ taahhütler 222; ~ yükümlülük 44, 50, 225
karşılıklılik mekanizması 51
Kasımî Devleti 209
kast sistemi 227
katmanlı hisımlık yapıları 45
kavramsal: ~ düzen 98; ~ inşa 37
kazanılmış haklar 75
kazuistik: ~ yaklaşım 116; ~ yöntem 116
von Keebet, Benda-Beckmann 54, 63
Kelley 118, 169, 201, 242, 243, 247, 249, 280
Kelsen, Hans 46, 50
Kemper 221, 222, 223
Kern 160, 164, 190, 192, 193, 249, 250
keyfî iktidar 261
keyfilik 179, 261
kısmî hukuki düzenler 242
kıyas 130, 148, 171, 196, 283
Kiev Knezliği 214
kilise 160, 168, 178, 197, 213, 214, 227, 233, 249, 250; ~ hukuku 178
kimlik 27, 48, 92, 201, 211, 220, 222, 237, 274; ~ duygusu 211; ~ ontolojisi 274
kişilerin otoritesi 117, 139
kişiliksizleştirilmiş ekonomik ilişkiler 245
kişisel: ~ imtiyaz 142, 215; ~ ilişkiler 147; ~ kimlik formları 27
Kitab-ı Mukaddes 285, 286
klan 222
klancılık bağları 48
Kleistenes 151, 152
kodlaştırılmış yasalar sistemi 243
kodlaştırma 113, 117, 154, 188, 192, 201, 220, 242
kollektif: ~ temsil olma statüsü 191; ~ gruplar 107; ~ uygulamalar 52
kolluk kuvvetleri 68
kompleks yasacılık 168
konfederasyon(lar) 205, 221, 222; ~ âdeti 222
Konfüçyüsçü: ~ idealler 147; ~ sivil hiyerarşi 144
koruma ilişkileri 224, 225
Koskeniemi 269, 270
koşullu hukuki ifadeler 87
koşulsuz dayanışma 210
Koziol 286
kozmetik: ~ düzen 106, 112, 142, 150, 280; ~in değışmezliği 224 ~ dünya 248; ~ yaptırım anlayışı 150
kozmojoloji 85
kozmojolojik otorite 247
köle azat etme 127
köy(ler): ~ âdeti 222; ~ konfederasyonları 222; ~in kodları 217; ~ meclisi 55, 85, 216; ~ tüzükleri 17, 30, 191; ~ yönetimi 219
köylü meclisi 219
kralliyet 158, 162, 163, 165, 181, 234, 248, 249, 260; ~ fermanları 234
krallık 65, 105, 160, 164, 198, 233, 249, 251, 254, 255, 261; ~ mahkemeleri 158
kredi sözleşmeleri 109
Krygiar 169
kullanım hakkı türleri 109, 159
kurallar: ~a riayet 65; ~a uygunluk 51; ~ın otoritesi 96; ~in özü 204; ~ sistemi 35, 88, 97, 158, 180, 184, 263, 270, 283; ~ formları 51
kuramsal: ~ anlatımlar 36; ~ ilkeler 149; ~ modeller 50; ~ sınırlamalar 132
Kuran 128, 135, 150, 185, 199
kurum(lar) 12, 17, 21, 38, 39, 68, 111, 119, 158, 168, 172, 235, 278
kurumsallaşmış müzakere 202
kurumsallaştırma 172
kutsal: ~ metinler 111; ~ onur 134; ~ yemin 187
kutsallık çağırışımı 42
küçük: ~ anayasalar 220; ~ topluluklar 227
kültür 26, 32, 39, 83, 89, 131, 199, 272; ~ hakkı 272; ~ün değerleri 38
kültürel: ~ ayrımlar 16; ~ bağlam 55;

~ farklılık 165; ~ iklim 13; ~ norm-
lar 136; ~ sistemler 92
kültürlerarası: ~ bütünleştirici hukuk
çalışmaları 25; ~ karşılaştırma 38
küresel: ~ düzen 239; ~ ekonomi 270;
~ hukuki çeşitlilik 62; ~ hukuki dü-
zenler 62
küreselleşme 62

L

Lacey 30, 34, 39
Lambert 168
Lamond 31, 37, 39
Larivière 105, 106, 110, 113
Leve 274
Lewis 115, 121
Lingat 104, 105, 106, 109, 110, 248,
249
lonca kuralları 108
IX. Louis 57, 178
Lubin 105, 107, 111
Lucas 184, 195, 202, 262
Luhmann, Niklas 87, 88, 89, 90, 202

M

Macauley 146, 148
MacCormack 143, 146, 147, 148,
149, 150, 193, 287
Machiavelli 249
maddi: ~ hukuk 133, 202; ~ kurallar
sistemi 158
mahkeme: ~ süreçleri 23, 40, 49, 155;
~ usulleri 49
Maine 54, 65, 158
Maitland 157, 179
makbul davranış formu 147
mala zarar verme eylemleri 221
mali uyumsuzluklar 200
Malinowski 43, 50, 51
mantık kipi 185
mantıksal: ~ yasa 194; ~ tutarlılık 125
Mather 81
Maurer 237, 238
McGilchrist, Iain 284
McKnight 146
medeni: ~ hukuk 51; ~ yasa 133
medreseler 133
medya müftüsü 136

melez dünya 62
Menski 62, 265, 269
merhamet 45, 155, 286, 287
merkezî: ~ hukuk sistemleri 59; ~ ik-
tidar 48; ~ yönetim(ler) 44, 56, 139,
205, 241
Merry 15, 24, 25, 26, 35, 54, 61, 62,
63, 79, 80, 90, 238, 260, 261, 268,
272, 273, 275
Mertz 24, 25, 26, 78, 91, 93, 271
mesleki kimlik 201
Messick 129, 131, 132, 133, 134,
136, 137, 139, 140, 190, 200, 286
meşru güç tekelı 209
meşruiyet 28, 73, 75, 98, 133, 136,
165, 217, 234, 240, 258, 272
meşrulaştırıcı potansiyel 113
metafizik 19, 34, 129
metinsel: ~ topluluklar 215; ~yorum-
lama kuramı 185
metnin özerkleşme süreci 189
metodoloji 30
mevcut örf 106
Michaels 264, 267, 269
militan Berberçilik 217, 225
Miller 97, 98, 99, 100, 196
Milsom 157, 158, 159, 160, 251,
252, 287, 291
Ming Kodu 150
miras 118, 127, 128, 134, 136, 146,
148, 180, 185, 245
mit 152, 164, 191
Mitchell 273
modern: ~ Avrupa 261; ~ Batı 238,
239, 252; ~ mitoloji 240; ~ çağ 226;
~ çağrışım 213; ~ devletler 278; ~
devlet yönetimi 291; ~ dünya 25,
63, 101, 142, 208, 241, 265, 292;
~ hukuk 244; ~ hükümetler 44; ~
insan 143; ~ İslamcılık 217; ~ küre-
sel ekonomi 239; ~ siyasi iktidarlar
258; ~ toplum 46, 50; ~ toplumsal
antropoloji 43; ~ ulusal hukuk 242;
~ ulus devletler 228
modernite 141
Moğol mirası 133
Monaghan 19
monarşi 181

Moore, Sally Falk 22, 23, 24, 25, 52, 54, 59, 60, 61, 63, 68, 92, 93
Morris 144, 145, 146, 150
muhafazakârlık 148, 167
muhakeme biçimi 19
muhalefet 249, 261
Hz. Muhammed 134
muharebe biçimi 45
Mundy 26, 82, 246
mutlak otorite 146
mutlakiyetçi eğilimler 150
mülkiyet 45, 54, 59, 75, 78, 79, 80, 81, 82, 84, 87, 119, 121, 127, 128, 131, 136, 146, 179, 185, 230, 231, 259, 272, 276, 286; ~i denetleme becerisi 231; ~ ilişkileri 45, 59, 146, 276; ~ sahipliği 75
münferit otorite 153
münzevilik 187
Müslüman: ~ dünyası 137; ~ Hint hukuk gelenekleri 71
müstakil yargı alanları 29
müşterek: ~ norm(lar) 68, 84; ~ örf 160; ~ teminatlar 217; ~ toplumsal normlar 83, 84
müzakere 59, 64, 68, 70, 75, 85, 115, 183, 185, 202, 206, 217, 231; ~ düzeni 64, 68; ~ düzenlerinin rasyonalliteleri 75

N

Nader 24, 49, 95, 225, 226, 240
Napolyon 201, 243, 247
I. Napolyon 243
Needham, Rodney 21
nefret 34, 128
neoliberal devlet 274
nihai otorite 136
norm(lar) 23, 39, 52, 59, 60, 68, 69, 84, 86, 87, 90, 120, 136, 145, 166, 169, 181, 253, 277, 280; ~ türleri 86, 87
normatif: ~ beklentiler 87; ~ biçimler 40; ~ kuram 32; ~ çoğulculuk 35; ~ dağarcık 75; ~ dünya 87; ~ düzen(ler) 28, 61, 62, 64; ~ düzenlemeler 243; ~ evren(ler) 64, 86; ~ formülasyonlar 55; ~ iddialar 48; ~

ifadeler 174; ~ ölçütler 87; ~ önermeler 65; ~ savlar 62
Nuer siyasi sistemi 45

O

O'Barr 78, 79, 80, 91, 288
O'Connor 248
objektif hukuk 193
odak anlam düşüncesi 37
okuryazarlık 56, 188, 191, 192, 219
olgular 77
Olimpiya mistisizmi 166, 170
Olivelle 107, 110, 111, 112
ontolojik anlam kategorileri 95
onur 75, 205, 207, 209, 273
Ortaçağ 11, 16, 17, 57, 58, 69, 97, 99, 101, 107, 122, 131, 147, 159, 160, 161, 162, 163, 167, 168, 176, 177, 178, 179, 180, 181, 184, 188, 191, 192, 193, 196, 206, 213, 227, 228, 232, 247, 249, 250, 258, 266, 270, 279, 281, 282, 286; ~ Avrupası 11, 17, 57, 99, 147, 160, 176, 191, 227, 228, 232, 247, 249, 281, 282; ~ Yahudi hukuku 131
ortak: ~ fonlar 219; ~ pazar 210; ~ soy 211; ~ toplumsal kurallar 52; ~ sınıf 260
Osmanlı yönetimi 200
Osmanlılar 129, 133
otokrasi 287
otokratlık 149
otopoietik sistem 87
otorite 17, 24, 34, 44, 50, 56, 72, 74, 85, 87, 90, 110, 113, 117, 126, 132, 137, 139, 166, 167, 168, 187, 190, 198, 199, 200, 201, 202, 203, 211, 214, 215, 216, 222, 223, 236, 241, 243, 250, 252, 267, 272, 278, 281; ~ hiyerarşisi 250; ~nin azlığı 202
otoriter: ~ geçmiş 229; ~ kod 155; ~ toplumsal kontrol 58

Ö

ödevler 49, 50, 182
öfke 13, 55; ~ eylemi 13
öldürme yeteneği 48

ölüm 13, 135, 206, 287
 örf 53, 68, 69, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 101, 106, 109, 111, 126, 142, 160, 162, 163, 164, 172, 173, 176, 177, 178, 179, 189, 192, 193, 197, 198, 201, 209, 211, 212, 213, 218, 219, 220, 221, 224, 226, 229, 231, 232, 233, 234, 235, 236, 243, 249, 250, 251, 264, 265, 266, 267, 269, 280, 281; ~ âdet hukuku 69, 70, 71, 72, 73, 74, 201, 220, 226, 232, 233, 235, 250, 251, 267; ~ âdet hukuku sistemleri 70
 örfi veraset yasaları 74
 örgütlü toplumsal düzen 24, 52
 öykünme dürtüsü 240
 öz çıkar 68
 özdüşünümsel tek hukuk formu 61
 özdüzenleme 268
 özel: akıl yürütme biçimleri 171; ~ yasalar 235; ~ hukuk 114, 115, 121, 123, 131, 138, 243, 264; ~ hukuki haklar 127
 özelleşmiş dil 81
 özerk: ~ disiplin 117; ~ hukuk düşüncesi 196; ~ hukuki düşünce 123
 özerklik 56, 73, 75, 121, 122, 176, 191, 204, 217, 219, 220, 223, 236, 237, 238, 272, 274; ~ hakları 272; ~ iddiası 73, 223, 236
 özfarkındalık 198
 özgürlük 49, 58, 142, 170, 261
 özgürlükçü katılım 62
 özlülük 145
 öznel haklar 249
 özneler 15, 93

P
 Parry 189, 190
 Platon 154, 169, 193, 194, 227
 pleblerin kararnameleleri 126
 Pocock 161, 162
 Pollock 157, 179
 Postema 35, 183, 184, 186, 187, 202, 283
 Pottage 26, 82, 246
 Powers 81, 131, 133, 134, 135, 136, 184, 185

pozitif hukuk 160, 250, 252
 pratik: ~ akıl yürütme 28, 202; ~ düzenlemeler 205; ~ kararlar 224; ~ makullük 33; ~ terimler 101
 propaganda 152

R

rahiplik görevleri 126
 Ramble 190, 191, 192, 222
 rasyonel tutarlılığın 189
 Raz 18, 31, 32, 34, 36, 38, 50, 197, 243
 reformlar 58, 168
 resmî: ~ hukuk 47, 253; ~ şiddet eylemi 119
 Rhodes 151, 152, 153
 Riles, Annelise 26, 39, 94, 270, 271, 273, 280
 ritüel(ler) 48, 104, 105, 108, 111, 129; ~in yürütülme şekli 104
 Roberts, Simon 22, 44, 45, 51, 54, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 75, 85, 173, 264
 Roma: ~ dünyası 35; ~ hukuku 71, 113, 114, 116, 118, 122, 125, 127, 160, 167, 181, 220, 228, 233, 234, 242; ~ sonrası Avrupa hukuk geleneği 280; ~ toplumu 124; ~ yargı sistemi 121; ~ yasaları 233
 Romalı düşünsel formlar 239
 Romalılaşmış kurumsalcılık 166
 Roosevelt 165
 ruhani liderlik 132
 ruhunu anlama arzusu 149
 Rus sömürgeciliği 221

S

saçmaya indirgeme yöntemi 184
 sadakat 199, 207, 208, 290
 sadakatsizlik 146
 Safevî İmparatorluğu 133
 sağduyu 84
 sahiplik 81
 Sahlins, Marshall 48
 saldırganlık tarihi 48
 sanat 83, 84
 sanatsal form anlayışı 95

- de Santos, Sousa 61, 62, 81, 90, 269, 286
sapma davranışının kontrolü 50
savaş 48, 73, 152, 206, 207, 245
saygı değerleri 75
Scaevola, Quintus Mucius 116, 121, 123
Schacht 129, 130, 133, 137, 138
Schauer 195, 282, 283, 288
Scheele 216, 217, 218, 219, 224, 230, 231, 238
Schmithausen 254
Schöffren sistemi 236
seçme ve dönüştürme gücü 91
seküler: ~ hukuk sistemi 120; ~ hukuki ilkeler 166; ~ iktidar 249; ~ insan hakları 274; ~ sistemler 142; ~ yasalar 178, 197; ~ yönetimler 65
Selçuklu istilaları 212
sembol 207
sembolik: ~ adlandırma gücü 94; ~ sistem 47
sembolizm 85, 165
sempati 68
senato kararları 126
serflik 261
sevgi 57, 58, 68, 69; ~ günleri 57
Shklar, Judith 194
sınıf 95, 251; ~ın sınırları 21; ~ teleolojileri 95
sınıfsal: ~ geçmiş 94; ~ toplumsal hiyerarşiler 93
sınır algısı 64
sınırlı hukuki sorumluluk 222
sıradan: ~ insan algısı 251; ~ olgular 78
Simpson 19, 35, 184, 201, 283
sistem 19, 73, 87, 88, 95, 101, 109, 110, 111, 124, 127, 145, 155, 157, 175, 181, 198, 199, 203, 207, 234, 238, 243, 266, 271, 284, 288
sivil: ~ hiyerarşi 144; ~ hukuk 127, 159, 233, 250
siyaset bilimi 30, 78
siyasi: ~ antropoloji 52; ~ düşünce 16; ~ kimlik 48; ~ sistem 45; ~ yapılandırma 65; ~ çeşitlilik 255; ~ çevre 122; ~ denetim 212; ~ gelişmeler 181; ~ güç 221; ~ idealler 153; ~ iktidar 18, 94, 187, 248; ~ irade 35, 66; ~ katmanlar 45; ~ kurallar 180; ~ liderler 252; ~ müdahale 117; ~ otorite 66, 87, 258; ~ rejim 132; ~ tahakküm 34, 236; ~ teoloji 166; ~ arzu bağlamı 228; ~ emperyalizm 228
Skoda 168
skolastik: ~ hukuki gelenek 113; ~ çalışmalar 111; ~ dinî hukukbilim geleneği 107; ~ hukuk türleri 171
Smolensk Piskoposluğu 214
Snyder 23
sofistike gelenekler 235
Solon 151, 152, 153, 165, 229; ~ yasaları 151, 152
somut: ~ olgular 83; ~ vakanın olguları 86, 171
sorumluluk(lar) 81, 98, 145, 217, 222, 230; ~tan kaçma 80
sorunlu toplumsal ilişkiler 55
sosyal topluluk 213
sosyalizm idealleri 142
sosyohukuk alanı 78
sosyo-kültürel formlar 20
sosyoloji 30, 31, 78, 89
sosyolojik gelenek 51
sosyotarihsel bağlam 34
soyluluk anlayışı 97
soyut: ~ görüngüler 11; ~ ilkeler 98; ~ kategoriler 41, 182, 186, 273, 283, 292; ~ kavramlar 186; ~ kavramsal analiz 31
soyutlama 36, 116, 145, 147, 188
soyutlanmacılık 121
sömürge 25, 53, 59, 61, 71, 72, 73, 112, 165, 174, 178, 225, 226, 237, 257, 259, 280
sömürgeci kodlaştırma faaliyetleri 188
sömürgecilik 24, 70, 257; ~ projesi 70; ~ dönemi 71, 112; ~ modelleri 174; ~ yönetimi 53, 59, 71, 112, 174
söylemsel: ~ strateji 136; ~ tutarlık 66
söz dizimi 130
sözleşme(ler) 17, 80, 81, 87, 105,

- 115, 127, 128, 146, 183, 195, 245, 262, 267
- sözleşmesel ilişkiler 77, 146
- sözlü: ~ aktarım 131, 190; ~ gelenek(ler) 190, 233
- sözlükbilimi 130
- Speed, Shannon 274
- Starr 24, 91, 92
- Stein 126, 158, 159, 176, 177, 220, 232, 233, 244, 247, 255
- Stephens 48, 49, 50
- Strathern 27, 46, 47, 58, 240, 246, 273
- suç(lar) 18, 77, 106, 132, 134, 155, 159, 209, 217, 221, 256, 260
- suçluluk 81
- sultanın gücü 139
- sübjektif haklar 193
- süreklilik 29, 224
- Ş
- Şafii 129, 132, 139
- Şang hanedanı dönemi 143
- Şarlman 100, 229
- şeffaflık mücadelesi 271
- şekli hukuki eşitlik 245
- şer'i eğitim kurumları 133
- şeriat 79, 128, 129, 133, 138, 139, 150, 193, 200, 202, 217, 223, 230, 244, 288
- Şerifliğin 135
- şiddet 13, 14, 44, 47, 48, 56, 119, 205, 209, 210, 223, 245, 260, 269, 275
- Şii ulema 133
- T
- tahakküm 25, 27, 34, 91, 102, 226, 236
- tahkim ilişkileri 210
- takas ve faiz ilişkileri 214
- Tamanaha 23, 24, 35, 63, 66, 67, 68, 69, 88, 93, 242, 243, 268
- Tang: ~ Hanedanı 144; ~ kodu 144, 145, 147, 167
- tanıma kuralları 156
- tanrı(lar): ~ın adaleti 186; ~nın huku-ku 202
- tanrısalsal: ~ bilgelik 194; ~ tasavvur anlayışı 128; ~ hukuk 137, 232, 249, 250, 252; ~ otorite 247; ~ vesayet 191; ~ yaptırım 191
- tanrısallık 224, 253
- tarafsızlık söylemi 79
- tarih 24, 28, 29, 64, 83, 84, 91, 95, 120, 162, 163, 164, 165, 222, 228, 255, 281, 285, 286
- tarihi: ~ gelenek 137; ~ nesnelere 89
- tarihsel: ~ entrikalar 95; ~ gelişim 112; ~ iktidar 94
- tasarının doğası 31
- tasavvur: ~ dili 83; ~un doğası 128, 142
- tazminat 17, 18, 88, 97, 99, 100, 146, 206, 207, 209, 210, 211, 217, 244, 245, 255, 256, 263, 284; ~ hükümleri 206
- Techera 73
- teknik üstünlük 233
- teknoloji 26, 29, 192
- teminat 17, 46, 209, 210, 211, 224
- temsil 70, 77, 82, 83, 84, 93, 104, 105, 109, 110, 121, 129, 139, 142, 148, 157, 162, 173, 176, 179, 186, 188, 191, 200, 208, 211, 218, 220, 221, 229, 233, 235, 236, 239, 254, 257, 268, 289, 291
- temsiliyet 83
- teoloji 109, 110, 112, 129
- teolojik: ~ sistem(ler) 112, 142; ~ şemalar 112
- teşri niyet 130
- Teubner, Gunther 62, 67, 87, 89, 90, 93
- Thatcher, Margaret 225
- Theodosius 115, 117, 188, 247; ~ kararname 247
- Theseus 154
- Thomas 99, 131, 152, 153, 154, 155, 156, 165, 189, 227, 255
- Thompson, E. P. 25, 94, 251, 262, 263, 275
- Thomson, Robert 212, 213, 258
- Tibet geleneği 256
- ticaret 13, 35, 129, 214, 215, 243,

- 265, 266, 267, 268, 270, 271, 281;
~ yasaları 35
ticari ilişkiler 128, 271
tiranlık 250
Tocqueville 252
topluluk 16, 42, 49, 57, 140, 204,
213, 214, 217, 218, 219, 220, 222,
224, 237, 250, 252, 253, 266, 270,
271, 282; ~un korunması 222; ~
duygusu 204, 271; ~ uyumu 49
toplum(lar) 17, 19, 22, 26, 29, 38,
44, 46, 47, 56, 58, 59, 61, 66, 67,
78, 101, 103, 105, 111, 128, 135,
137, 141, 172, 185, 203, 208, 214,
216, 238, 252, 256, 265
toplumsal: ~ adalet 34; ~ âdetler
112; ~ ahlak 78; ~ alan(lar) 13, 23,
60, 63, 204; ~ amaçlar 30; ~ ant-
ropoloji 45; ~ baskı 51, 58, 117; ~
görüngü 30, 39; ~ söylem 129; ~
yapı 40; ~ davranış 14; ~ dayanış-
ma 52; ~ değer 18; ~ denetim tarzı
174; ~ doku 18; ~ dünya 83; ~ dü-
şünce 173; ~ düzen 23, 28, 40, 44,
47, 50, 51, 52, 53, 59, 60, 64, 68,
70, 72, 120; ~ düzen formları 28;
~ düzenleme formları 244; ~ eşitlik
112; ~ faaliyet türü 47; ~ fayda 122,
289; ~ form(lar) 11, 34, 280, 284;
~ gelenekler 180; ~ gerçeklik 30; ~
görüngü(ler) 20, 27, 40, 76, 277; ~
gruplar 94; ~ güç 167; ~ hizmetler
80; ~ hukuki duygu 233; ~ ihlaller
17; ~ ilişki(ler) 12, 47, 55, 66, 81,
79, 94, 103, 104, 164, 175, 176,
181, 185, 246, 282; ~ eylemler 79;
~ kontrol 46, 47, 52, 58, 60, 87,
91; ~ kontrol sahası 47; ~ kural ve
yükümlülükler 52; ~ mahremiyet
269; ~ nitelikler 93; ~ normlar 23,
39, 52, 59, 69, 84, 173, 277, 280;
~ olgular 82; ~ olguların kuramsal
tarifi 33; ~ oluşum 63; ~ onay 87;
~ örgütlenme 43, 63, 235, 265;
~ örgütlenme formu 235, 265; ~
öz tanımlama 229; ~ pratik 272;
~ refah 119; ~ statü 85, 94, 100;
~ tabakalar 216; ~ tehlike 145; ~
uygulama(lar) 13, 41, 67, 75, 170,
173; ~ varlıklar 78; ~ yapı(lar) 12,
27, 28, 29, 33, 42, 44, 84, 90, 93,
98, 285; ~ yaşam 14, 31, 35, 51, 57,
60, 69, 81, 101, 105, 220; ~ yaşa-
mın aynası 52; ~ yöntemler 59; ~
yükümlülükler 27
toprak mülkiyeti 147
totemik yanılısma 47
törenselleşme: ~ uzlaşma süreci 18; ~ dav-
ranışlar 143
tröst 77, 81, 88
Tubbs 158, 159, 161, 162, 280
tutarlılık idealleri 203
tüccar yasaları 266
tüketim 216
tümeller 131
tüzel kişilik 34, 77
Twining 23, 35, 62, 68, 169, 265,
269
U
uhrevi temenniler 110
ulema 133
ulus 11, 16, 61, 62, 65, 69, 75, 91,
165, 212, 215, 225, 226, 228, 237,
241, 242, 258, 264, 265; ~ inşası
11, 237
ulus devlet(ler) 16, 29, 65, 69, 215,
241, 242, 228, 264
ulusal: ~ çıkar 225; ~ hukuk 25; ~
kimlik inşası 237; ~ sınırlar 215; ~
yaşam 74
ulusaşırı: ~ hukuk 62, 241, 269; ~
ilişkiler dünyası 271; ~ ticaret 265
uluslararası: ~ ceza hukuku 289, 292;
~ eylemler 26; ~ faaliyetler 259; ~
hukuk 25, 26, 42, 199, 215, 241,
263, 264, 269; ~ hukuk formu 215,
264; ~ ilişkiler 26, 267; ~ kurallar
sistemi 270; ~ özel hukuk 264; ~
spor düzenlemeleri 264; ~ ticaret 13
umumi hakuklar 178, 197
usul kuralları 174, 191, 198
uygar toplum 225
uygarlaştırıcı misyonlar 259
uygarlık 216, 225, 231, 232, 255
uyum idealleri 252

uyumsuzluk: ~ çözümü 22, 43, 47, 53;
~ durumları 171, 256; ~ hukuk sistemi 80; ~ örüntüleri 211
uzlaşmaz kişisel çıkar çatışmaları 93, 175

Ü

ülke hukuku 110, 158
üretim 91, 99, 216, 231; ~ faaliyetleri 231
üslup araçları 130
üst sınıf 118

V

vaka yöntemi 55
de Valence, Aymer 161
vasiyet 183
vasiyetname 115
veraset uygulamaları 74
vergilendirme ölçütü 34
vergilendirme tasarıları 243
vesayet hakları 159
Vinogradoff 227

W

Waldron 19, 33, 197, 215, 226, 252
Watson 114, 116, 121, 122, 123, 125, 126, 127, 167, 168, 179, 198, 215, 226, 227, 231, 232, 233, 235, 236
Weber, Max 17, 37, 66, 288
Weeks 74, 75
Weiss 128, 130, 131, 132, 137, 139
Wheatley 73
Whitman 99, 100, 101, 244
Lord Wilberforce 195
Wilson, Richard 259, 272, 273, 275
Witte 166, 170
Wittgenstein 14, 20, 21, 32
Wormald 17, 176, 228, 229, 230
Wormald, Patrick 228
Kral Wu 143

Y

Yahudi hukuku 105
yapı: ~ bilgisi 130; ~ meseleleri 39
yaptırım 13, 29, 51, 69, 96, 105, 109, 150, 202, 220, 231, 241, 259, 264,

265, 266, 267, 268, 275, 278, 282, 292; ~ mekanizmaları 202
yargı: ~ dışı usuller 47; ~ kararı 179; ~ kurumları 50, 181; ~nın onaylama gücü 94; ~ pratiği 125
yargıcın otoritesi 187, 202
yargıç(lar): ~ hiyerarşisi 57; ~ paradigmaları 65;
yargısal ihtilaf süreci 45
yargısal: ~ faaliyet(ler) 54, 141, 282; ~ hukuki uygulamalar 137; ~ kararlar 87, 90, 108, 187; ~ karar verme biçimi 171; ~ kurumlar 65, 79; ~ süreç çalışmaları 78; ~ süreçler 54, 115, 175, 184, 186, 266, 280; ~ uygulamalar 125, 133; ~ sistemi 81, 94, 117, 119; ~ süreci 83, 96, 120; ~ yetkisi 215, 234, 244
yarı özerk toplumsal alan(lar) 23, 60, 63
yarı-sömürge 25
yas kuralları 146
yasa: ~ çatışması ilkesi 197; ~ formları 125; ~ kodları 17, 18, 29, 57, 98, 99, 216, 239, 284; ~ kodu 41, 102, 213, 264, 282; ~ koyma eylemi 218; ~ koyucunun kararnameleleri 251; ~ koyucunun niyeti 155
yasacı: ~ argüman(lar) 58, 175; ~ düşünce 22, 28, 124, 171, 173, 182, 183, 189, 194, 203, 276, 282, 284, 285, 286; ~ düşünme 57, 85, 180; ~ düşünme tarzı 57; ~ form 273; ~ terimler 17
yasacılık 12, 21, 27, 28, 39, 41, 42, 59, 68, 69, 73, 86, 96, 97, 123, 124, 135, 136, 144, 159, 168, 170, 172, 173, 174, 175, 176, 182, 184, 188, 193, 194, 195, 203, 204, 221, 265, 271, 272, 275, 276, 277, 282, 283, 284, 288, 290, 292
yasal düzenleme(ler) 120, 148
yasalaştırma 39, 70
yasama 33, 34, 90, 114, 125, 130, 146, 152, 188, 235, 237, 238, 242, 246, 247, 248, 251, 253, 256, 288; ~ otoritesi 235; ~ öykünümü tarihi 238; ~nın doğası 16, 41; ~ türleri

- 205, 212; ~ yapıcının otoritesi 143; ~ yapımı 144, 153, 170, 223, 230; ~ yapımının aktif doğası 223; ~ yapma 24, 98, 106, 125, 126, 138, 162, 169, 196, 212, 218, 224, 230, 238, 239, 255, 258; ~ yapma ayrıcalığı 162; ~ yapma eylemi 239; ~ yapma gücü 169; ~ yapma iradeleri 98; ~ yapma yetkisi 106; ~ yazım 153, 184
- yaşam bağları 119
- yaşayan örf âdet hukuku 74
- yazılı: ~ hukuk 188, 189, 235; ~ hukuk geleneği 229; ~ kuralların evrenselleştirici kapasitesi 189; ~ olmayan yasalar 156, 177; ~ sözlerin otoritesi 224; ~ yasalar 29, 156
- yazısız toplum 29
- yeni: ~ sömürgeci faaliyetler 225; ~ yönetim araçları 151
- yeniden dağıtıcı vergilendirme 33
- yerel: ~ ahlaki egemenlik 218; ~ anlam üretimi 93; ~ dil 221; ~ hukuk 25, 36, 109, 110, 233; ~ hukuki sistem 109; ~ hukuk sistemi 36, 109; ~ iş sözleşmeleri 231; ~ kural 18; ~ mahkemeler 174; ~ örf 72, 126, 177, 178, 212, 235, 236, 243, 244; ~ örfi yasalar 108; ~ soylular 223; ~ yasa 18, 221
- yerleşmiş hukuk ideolojileri 107
- yerleşik: ~ gelenekler 111; ~ hukuki ilkeler 149; ~ yasalar 167
- yerli hukuk 69, 73, 76
- Yngvesson 78, 81, 92, 93
- yorum biçimleri 141
- yorumlama 130, 132; ~ stratejileri 113
- yönetici: ~nin buyrukları 39, 251; ~nin iradesi 243; ~nin otoritesi 65; ~ sınıf imgesi 251
- yönetim 19, 24, 44, 46, 52, 64, 65, 66, 69, 70, 71, 103, 127, 132, 133, 139, 140, 151, 163, 197, 206, 213, 214, 219, 228, 239, 241, 242, 277, 280, 292; ~ araçları 243; ~e duyulan ihtiyacı 45; ~in öznesi 244; ~ sistemi 19, 71, 280; ~ siyaseti 69; ~ tasavvuru 66
- yönetimsel: ~ iktidar 91; ~ kontrol 245
- yönetişim ilkeleri 264
- yönetme arzusu 65
- yumuşak hukuk 62
- Yunan: ~ bilinci 166; ~ diyalektik yöntemleri 139; ~ dünyası 153; ~ felsefesi 120; ~ hukuk düşüncesi 155; ~ yazıtları 99
- yurttaşlık ahlakı 18
- yükümlülük kuralları 49
- Z
- zenginlik 19, 89
- zilyetlik 75, 119, 281
- Zimmerman 19, 254
- zorlayıcı devlet aygıt 97
- zorlu toplumsal ilişkiler 246
- zorunlu: ~ kural 71; ~ yükümlülükler 51